

RCEP ทำผู้ประกอบการมั่นใจ

ลดขั้นตอนศุลกากร เพิ่มความสะดวกรวดเร็ว เข้าถึงแหล่งข้อมูลเพียงปลายนิ้ว

รองรับความตกลงมาตรฐานสูงต่อไปในอนาคต

พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้าเปรียบเสมือนเครื่องมือหนึ่งในการกระตุ้นทางการค้าและการลงทุนภายในประเทศ โดยเครื่องมือชิ้นที่ว่านี้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาห่วงโซ่การผลิต ขยายห่วงโซ่การผลิต บริโภค ตลอดจนเพิ่มรายได้ประชาชาติของประเทศ ประกอบกับในปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้ประเทศต่างๆ ผลักดันให้มีการอำนวยความสะดวกทางการค้าในรูปแบบต่างๆ ควบคู่ไปกับการทำการค้าระหว่างกันมากขึ้น ดังจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากความพยายามในการผนวกเรื่องพิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้าเข้าเป็นส่วนประกอบหนึ่งในความตกลงการค้าเสรียุคใหม่ที่มีมาตรฐานสูงเรื่อยๆ

เมื่อพูดถึงความตกลงการค้าเสรียุคใหม่คงจะหนีไม่พ้นความตกลงฉบับล่าสุดของไทย และเป็นความตกลงการค้าเสรีที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก นั่นคือ ความตกลง RCEP ที่ได้มีการบัญญัติเรื่องพิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้าไว้ด้วย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้าเป็นไปด้วยความสะดวก เน้นการลดขั้นตอนที่มีความซับซ้อนเพื่อให้การนำเข้าและส่งออกดำเนินไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

หากศึกษาที่มาที่ไปของข้อบทการอำนวยความสะดวกทางการค้าภายใต้ความตกลง RCEP และความตกลงอื่นในปัจจุบันจะพบว่า ข้อบทดังกล่าวเป็นการขยายความจากพันธกรณีขององค์การการค้าโลกภายใต้ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade: GATT 1994) ซึ่งเป็นแม่แบบของบทบัญญัติด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าภายใต้ความตกลงการค้าเสรีต่างๆ โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงและเพิ่มความชัดเจนให้กับ GATT 1994 ทำให้ข้อบทดังกล่าวของความตกลงต่างๆ มีความคล้ายคลึงกัน อาจมีบางประเด็นที่มีการเพิ่มเติมเนื้อหาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการค้าในปัจจุบันมากขึ้น รวมทั้งมีการกำหนดขอบเขตการดำเนินการทั้งในด้านระยะเวลาและขั้นตอนศุลกากรที่ครอบคลุมกว่าความตกลงที่ผ่านมา การเพิ่มเติมรายละเอียดเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของการอำนวยความสะดวกทางการค้าที่มุ่งเน้นการปรับปรุงสิ่งที่เป็นอุปสรรคทำให้พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้าเป็นไปอย่างล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพ ประกอบกับรูปแบบการค้าที่เปลี่ยนแปลงไปจึงทำให้ต้องมีการทบทวนและปรับปรุงบทบัญญัติให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์การค้าโลกในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวถึงการอำนวยความสะดวกทางการค้า ภายใต้ความตกลง RCEP ข้างต้น คงจะเกิดคำถามว่า ความตกลง RCEP พิเศษกว่าความตกลงฉบับอื่นๆ ที่ผ่านมาอย่างไร คำตอบ คือ ความตกลงฉบับนี้มีการระบุงบรอบระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เช่น ความตกลง RCEP กำหนดให้มีการตรวจปล่อยสินค้าให้แล้วเสร็จภายใน 48 ชั่วโมง รวมถึงมีการกำหนดให้ตรวจปล่อยสินค้าเร่งด่วน ให้แล้วเสร็จ ภายใน 6 ชั่วโมงทันทีที่สินค้ามาถึง หากเป็นไปได้ ซึ่งการที่ความตกลง RCEP ได้มีการระบุงบรอบเวลาไว้เช่นนี้ ทำให้ผู้ประกอบการที่พึ่งพาการนำเข้าส่งออกสามารถวางแผนการนำเข้าส่งออกล่วงหน้าได้อย่างแม่นยำมากขึ้น รวมทั้ง จะช่วยให้ผู้ประกอบการเกิดความมั่นใจในขั้นตอนพิธีการศุลกากรภายใต้ความตกลงฉบับนี้ร่วมกับประเทศสมาชิกถึง 15 ประเทศ มากยิ่งขึ้นด้วย

นอกจากนี้ ปัจจุบันผู้ประกอบการจำนวนไม่น้อยมีการวางแผนรับมือกับความท้าทายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีควบคู่ไปกับการผลิตเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพของสินค้าในเวลาเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้รูปแบบการค้าเปลี่ยนแปลงไป และส่งผลกระทบต่อทิศทางการค้าโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเมื่อเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการค้าทำให้ทุกประเทศต่างตระหนักถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการค้าโลกในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น แม้กระทั่งในความตกลง RCEP ก็ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เช่นกัน โดยมีการบัญญัติให้นำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการอำนวยความสะดวกทางการค้า ซึ่งดูเหมือนว่าจะเป็นเครื่องมือขึ้นสำคัญที่จะช่วยลดขั้นตอนพิธีการศุลกากรได้อย่างดีเยี่ยม โดยความตกลง RCEP เปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกสามารถยื่นเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าก่อนที่สินค้าจะมาถึงในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ การนำเทคโนโลยีมาเป็นส่วนหนึ่งของการเผยแพร่ข้อมูลและรับส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับศุลกากรก่อนที่สินค้าจะมาถึง ล้วนเป็นประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการ หากการดำเนินการเหล่านี้เกิดขึ้นจริงและเป็นรูปธรรม นอกจากจะช่วยลดขั้นตอนพิธีการศุลกากรที่มีความซ้ำซ้อนแล้ว ยังจะช่วยให้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการเกิดความสมดุลอันนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในเวลาที่ผ่านมา เราอาจเคยได้ยินเสียงสะท้อนจากผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงกฎระเบียบ กฎหมายที่เป็นประโยชน์จากภาครัฐไม่ว่าจะจากในประเทศ หรือนอกประเทศ ซึ่งความตกลง RCEP ที่กำลังจะมีผลบังคับใช้ในเวลาอันใกล้นี้จะช่วยลดอุปสรรคเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับพิธี

การศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้าที่เป็นประโยชน์ เนื่องจากความตกลงฉบับนี้ให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข้อมูลเชิงลึก รวมถึงกฎระเบียบและกฎหมายของประเทศสมาชิกที่มีความทันสมัย ตลอดจนขั้นตอนการนำเข้าส่งออกและขนส่ง ข้อห้ามหรือข้อจำกัดในการขนส่ง รวมไปถึงอัตราภาษี ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นทางอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ผู้ประกอบการ ภาครัฐ ภาคเอกชนของประเทศสมาชิกที่ต้องการนำเข้าและส่งออกสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เมื่อความตกลงมีผลใช้บังคับและการเผยแพร่ข้อมูลเกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัติ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ประกอบการ ภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และผู้ที่มีความสนใจและอยู่ระหว่างศึกษาระเบียบและขั้นตอนการนำเข้าส่งออกระหว่างประเทศสมาชิก RCEP จะสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาและยกระดับภาคการผลิตส่งออกได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง

อย่างไรก็ดี จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของความตกลงที่มีมาตรฐานสูงต่อไปในอนาคต กล่าวคือ ความตกลงที่พร้อมรองรับการก้าวแบบใหม่ อาทิ การค้าออนไลน์ ซึ่งเป็นการค้าข้ามพรมแดนโดยไม่ผ่านพิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า ซึ่งนับเป็นประเด็นท้าทายหนึ่ง ที่ทำให้ประเทศต่างๆ รวมทั้งไทยต้องปรับปรุงและพัฒนาพิธีการทางศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้าให้เท่าทันสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับการอำนวยความสะดวกทางการค้าของไทยให้มีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อไปในอนาคต

สุดท้ายนี้ สิ่งที่ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญก่อนที่ความตกลง RCEP จะมีผลใช้บังคับ นั่นคือการศึกษารายละเอียดของความตกลงฯ จะเห็นได้ว่า มีรายละเอียดจำนวนมากที่แตกต่างไปจากความตกลงฉบับที่ผ่านมา ถึงแม้จะเป็นข้อบทเดียวกันก็ตาม การศึกษารายละเอียดดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ประกอบการเลือกใช้ประโยชน์จากความตกลงได้อย่างสูงสุด ท้ายที่สุด การอำนวยความสะดวกทางการค้าจะช่วยลดความซ้ำซ้อนของขั้นตอนศุลกากรที่มีความล่าช้าและยุ่งยาก รวมทั้งจะช่วยเพิ่มความชัดเจนและแน่นอนในการออกกฎหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า-ส่งออก ซึ่งจะช่วยให้การขนส่งสินค้ามีความสะดวก รวดเร็ว และสามารถลดต้นทุนทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการได้ ในความตกลง RCEP ยังมีกลไกในการแก้ไขปัญหาและหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานของประเทศสมาชิก เพื่อให้ผู้ประกอบการของประเทศสมาชิกสามารถใช้ประโยชน์จากความตกลง RCEP อย่างเต็มที่ด้วย

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศพร้อมให้ข้อมูลเกี่ยวกับความตกลง RCEP แก่ผู้ที่สนใจ โดยท่านสามารถติดต่อศูนย์ RCEP Center ที่โทรศัพท์ 0 2507 7555 หรือเว็บไซต์ (www.dtn.go.th)